

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. c)
Matematică M_mate-info

Varianta 7

Filiera teoretică, profilul real, specializarea matematică-informatică
Filiera vocațională, profilul militar, specializarea matematică-informatică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

- 5p** 1. Determinați partea reală a numărului complex $z = 1 + 2i + 3i^2$.
- 5p** 2. Determinați coordonatele punctului de intersecție a graficelor funcțiilor $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - 1$ și $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = 3x - 5$.
- 5p** 3. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $3^{x^2-x} = 3^{2x}$.
- 5p** 4. Determinați câte numere naturale pare, de două cifre, se pot forma cu cifrele 0, 1, 2 și 3.
- 5p** 5. În reperul cartezian xOy se consideră vectorii $\overrightarrow{AB} = 3\vec{i} + 2\vec{j}$ și $\overrightarrow{AC} = (m+1)\vec{i} + 4\vec{j}$, unde m este număr real. Determinați numărul real m știind că $\overrightarrow{AC} = 2\overrightarrow{AB}$.
- 5p** 6. Se consideră triunghiul ABC cu $AB = AC = 3$ și $BC = 3\sqrt{2}$. Determinați $\cos C$.

SoluțiiSubiectul 1

1. $z = 1 + 2i + 3(-1) = -2 + 2i$

$\operatorname{Re} z = -2$

2. Se rezolvă ecuația $f(x) = g(x)$

$$x - 1 = 3x - 5$$

$$x - 3x = -5 + 1$$

$$-2x = -4$$

$$x = 2$$

$$f(2) = g(2) = 1$$

Punctul de intersecție al celor două grafice este $A(2,1)$.

3. $x^2 - x = 2x$

$$x^2 - 3x = 0$$

$$x(x - 3) = 0$$

Se obțin soluțiile $x_1 = 0$ și $x_2 = 3$.

4. Numerele naturale pare de două cifre care se termină în 0 sunt 10, 20, 30.

Numerele naturale pare de două cifre care se termină în 2 sunt 12, 22, 32.

In total sunt 6 numere pare de două cifre.

5. $\overrightarrow{AC} = 2\overrightarrow{AB}$

$$(m+1)\vec{i} + 4\vec{j} = 2(3\vec{i} + 2\vec{j})$$

$$(m+1)\vec{i} + 4\vec{j} = 6\vec{i} + 4\vec{j}$$

$$m + 1 = 6$$

$$m = 5$$

6. $AB^2 = 9$

$$AC^2 = 9$$

$$BC^2 = 18$$

$$BC^2 = AB^2 + AC^2$$

Conform reciprocei teoremei lui Pitagora rezultă că triunghiul dat este dreptunghic cu $m(A) = 90^\circ$.

$$\cos C = \frac{AC}{BC} = \frac{3}{3\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}.$$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră matricea $A(x) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ x & 1 & 0 \\ 2x^2 - 2x & 4x & 1 \end{pmatrix}$, unde x este număr real.

5p a) Arătați că $\det(A(0)) = 1$.

5p b) Arătați că $A(x+y) = A(x) \cdot A(y)$ pentru orice numere reale x și y .

5p c) Determinați numerele reale x știind că $A(x^2 + 2) = A(x) \cdot A(x) \cdot A(x)$.

2. Se consideră polinomul $f = X^3 - 3X^2 + aX - 2$, unde a este număr real.

5p a) Arătați că $f(2) = 2(a-3)$.

5p b) Determinați numărul real a știind că polinomul f este divizibil prin $X^2 - X + 1$.

5p c) Pentru $a = 3$, rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $f(2^x) = 0$.

Subiectul 2

$$1.a) \det(A(0)) = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 1 + 0 + 0 - 0 - 0 - 0 = 1$$

$$b) A(x+y) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ x+y & 1 & 0 \\ 2(x+y)^2 - 2(x+y) & 4(x+y) & 1 \end{pmatrix}$$

$$A(x) \cdot A(y) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ x & 1 & 0 \\ 2x^2 - 2x & 4x & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ y & 1 & 0 \\ 2y^2 - 2y & 4y & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ x+y & 1 & 0 \\ 2x^2 - 2x + 4xy + 2y^2 - 2y & 4x + 4y & 1 \end{pmatrix} =$$

$$= A(x+y), \forall x, y \in R$$

c) Folosind punctul b) obținem $A(x) \cdot A(x) = A(x+x) = A(2x)$

$$A(x) \cdot A(x) \cdot A(x) = A(2x) \cdot A(x) = A(2x+x) = A(3x)$$

$$\text{Rezultă } A(x^2 + 2) = A(3x)$$

$$x^2 + 2 = 3x$$

$$x^2 - 3x + 2 = 0$$

Se obțin soluțiile $x_1 = 1$ și $x_2 = 2$.

$$2.a) f(2) = 2^3 - 3 \cdot 2^2 + 2a - 2 = 2a - 6 = 2(a-3)$$

b) Se face împărțirea polinomului f la $X^2 - X + 1$

$$\begin{array}{r}
 X^3 - 3X^2 + aX - 2 \\
 -X^3 + X^2 - X \\
 \hline
 -2X^2 + (a-1)X - 2 \\
 \underline{2X^2 - 2X + 2} \\
 \hline
 (a-3)X
 \end{array}$$

Punem condiția ca restul obținut să fie egal cu 0 de unde rezultă că $a = 3$.

c) Pentru $a = 3$ avem $f = X^3 - 3X^2 + 3X - 2$.

Din punctul b) obținem $X^3 - 3X^2 + 3X - 2 = (X^2 - X + 1)(X - 2)$

Pentru a rezolva ecuația $f(2^x) = 0$ facem notația $2^x = y$.

$$f(y) = 0 \Rightarrow (y^2 - y + 1)(y - 2) = 0$$

$$y^2 - y + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = -3 < 0 \text{ deci nu are soluții reale.}$$

$$y - 2 = 0 \Rightarrow y = 2 \Rightarrow 2^x = 2 \Rightarrow x = 1.$$

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Se consideră funcția $f : (-2, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x e^x}{x+2}$.

5p a) Arătați că $f'(x) = \frac{(x^2 + 2x + 2)e^x}{(x+2)^2}$, $x \in (-2, +\infty)$.

5p b) Determinați ecuația tangentei la graficul funcției f în punctul de abscisă $x_0 = 0$, situat pe graficul funcției f .

5p c) Arătați că ecuația $f(x) = 1$ are cel puțin o soluție în intervalul $(1, 2)$.

2. Pentru fiecare număr natural nenul n se consideră numărul $I_n = \int_0^1 \frac{x^n}{1+x^n} dx$.

5p a) Arătați că $I_1 = 1 - \ln 2$.

5p b) Arătați că $I_{n+1} \leq I_n$ pentru orice număr natural nenul n .

5p c) Demonstrați că $\lim_{n \rightarrow +\infty} I_n = 0$.

Subiectul 3

$$\begin{aligned}
 1.a) f'(x) &= \left(\frac{x e^x}{x+2} \right)' = \frac{(x e^x)'(x+2) - (x e^x)(x+2)'}{(x+2)^2} = \frac{\left(x' e^x + x(e^x)' \right)(x+2) - x e^x}{(x+2)^2} = \frac{(e^x + x e^x)(x+2) - x e^x}{(x+2)^2} = \\
 &= \frac{e^x(1+x)(x+2) - x e^x}{(x+2)^2} = \frac{e^x[(1+x)(x+2) - x]}{(x+2)^2} = \frac{(x^2 + 2x + 2)e^x}{(x+2)^2}, x \in (-2, +\infty)
 \end{aligned}$$

b) Ecuația tangentei la graficul unei funcții în punctul de pe grafic de abscisă x_0 este dată de formula

$$y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0)$$

In cazul nostru avem: $y - f(0) = f'(0)(x - 0)$

$$f(0) = 0$$

$$f'(0) = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

Se obține ecuația tangentei $y = \frac{1}{2}x$.

c) Considerăm funcția ajutătoare $g : [1, 2] \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = f(x) - 1$.

Funcția g este continuă pe intervalul $[1, 2]$.

$$g(1) = f(1) - 1 = \frac{e}{3} - 1 = \frac{e-3}{3} < 0$$

$$g(2) = f(2) - 1 = \frac{2e^2}{4} - 1 = \frac{e^2}{2} - 1 = \frac{e^2 - 2}{2} > 0$$

Rezultă că ecuația $g(x) = 0$ are cel puțin o soluție în intervalul $(1, 2)$ deci ecuația $f(x) = 1$ are cel puțin o soluție în intervalul $(1, 2)$.

Obs: Funcția f este strict crescătoare pe $(-2, +\infty)$ deoarece are derivată pozitivă, deci soluția ecuației $f(x) = 1$ este unică pe intervalul $(1, 2)$.

2.a) $I_1 = \int_0^1 \frac{x}{1+x} dx = \int_0^1 \frac{x+1-1}{1+x} dx = \int_0^1 \left(1 - \frac{1}{1+x}\right) dx = \left(x - \ln(x+1)\right) \Big|_0^1 = 1 - \ln 2$

b) $I_{n+1} - I_n = \int_0^1 \frac{x^{n+1}}{1+x^{n+1}} dx - \int_0^1 \frac{x^n}{1+x^n} dx = \int_0^1 \left(\frac{x^{n+1}}{1+x^{n+1}} - \frac{x^n}{1+x^n} \right) dx = \int_0^1 x^n \left(\frac{x}{1+x^{n+1}} - \frac{1}{1+x^n} \right) dx =$

$$= \int_0^1 \underbrace{\frac{x^n(x-1)}{(1+x^{n+1})(1+x^n)}}_{+} dx \leq 0 \text{ de unde rezultă că } I_{n+1} - I_n \leq 0 \Rightarrow I_{n+1} \leq I_n, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

c) Pentru orice $x \in [0, 1]$ și orice $n \in \mathbb{N}^*$ avem $0 \leq \frac{x^n}{1+x^n} \leq x^n$.

$$0 \leq \int_0^1 \frac{x^n}{1+x^n} dx \leq \int_0^1 x^n dx$$

$$\Rightarrow 0 \leq \int_0^1 \frac{x^n}{1+x^n} dx \leq \frac{1}{n+1}$$

$$\Rightarrow 0 \leq I_n \leq \frac{1}{n+1}, \forall n \in \mathbb{N}^*$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} I_n = 0$$